

Havenkanalen en havens

Havenkanalen zijn echt iets van Goeree-Overflakkee.

Er zijn er **zeven** op het eiland: bij Goedereede, Stellendam, Dirksland, Sommelsdijk, Middelharnis, Oude-Tonge en Ooltgensplaat. De kanalen verbinden de havens van deze dorpen met het open water. Levensaders van weleer.

Hoe zijn de havenkanalen ontstaan?

Na de inpolderingen lagen de havens direct aan open water. Daarna slibde nieuw land aan en volgden nieuwe inpolderingen. Dat maakte de havens steeds moeilijker bereikbaar. Dé oplossing was het graven van een havenkanaal. Soms zijn ze kilometers lang. Prachtig water om op te gaan varen of te kanoën.

De havens waren vroeger het kloppend hart van de dorpen. Hier verlieten de landbouwproducten het eiland en kwamen goederen en passagiers aan. Tot Goeree-Overflakkee vanaf 1964 vaste verbindingen kreeg met 'de overkant'. Bij de meeste havens staan herinneringen aan het verleden.

Streekmuseum

De Watersnood is een belangrijk thema in het Streekmuseum Goeree-Overflakkee in Sommelsdijk. Het is zelfs mogelijk om zelf te ervaren wat er op 1 februari 1953 is gebeurd. Letterlijk: door de bril van nu, via Virtual Reality. Het water komt en het is alsof je erbij bent.

Het Streekmuseum vertelt het gevoelige verhaal van de Ramp met respect. In het museum zijn ook foto's, filmpjes, ooggetuigenverslagen, herinneringen en krantenknipsels over de Watersnood te zien. Dit als onderdeel van de interactieve expositie 'Water, het DNA van Goeree-Overflakkee', die ingaat op het leven en overleven met het water. De eilandverhalen die het museum vertelt gaan ook over bijvoorbeeld de ontstaansgeschiedenis van Goeree-Overflakkee, de bedijkingen, de visserij, de landbouw, de havens, de havenkanalen, archeologische opgravingen en de Romeinen op Goeree.

Zeedijken

Zeedijken

Goeree-Overflakkee is vanaf de vijftiende eeuw gegroeid. Polder na polder, dijk na dijk. Langzaam maar zeker ontstond het eiland dat er nu is. In de achttiende eeuw kwam er een dam tussen Goeree en Overflakkee. Van deze Statendam is bijna niets meer over. Vrijwel alle andere dijken zijn echter nog goed herkenbaar in het polderlandschap. Ook de eeuwenoude ringdijken die de polders moesten beschermen tegen het zeewater.

Die waterkeringen zijn te beleven met de auto, de fiets, te voet en via het water. In het poldergebied

tussen Dirksland en Sommelsdijk, ten oosten van het havenkanaal van Dirksland, ligt de Christoffelroute. Trek je wandelschoenen aan en ontdek dijken als de Onwaardsedijk, het Panksdijkje en de Sint Christoffeldijk.

EEN FOLDER MET DE CHRISTOFFELROUTE IS VERKRIJGBAAR BIJ DE VVV.

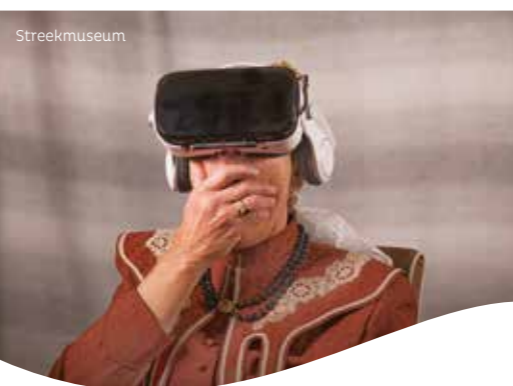
Een aanrader is ook de kleine kilometer zeedijk langs de oostzijde van het havenkanaal van Oude-Tonge.

Toren Goedereede

is er te zien: de veersteiger, een perron met bankjes, twee railvakken en de replica van het kaartenhuisje. Op het perron staan zelfs de koffers en tassen klaar. Bagage van wachtende passagiers. **Het trammetje kan elk moment komen...**

Passagiers van de Waterbus (of een fietspontje) kunnen via het laarzenpad langs het havenkanaal heen en weer wandelen naar het centrum van Middelharnis. Een gerestaureerd RTM-pontje is weer in de vaart.

Streekmuseum

RTM

Vuurtoren Ouddorp

Menheerse werf

Menheerse werf

Bijna alle havens op Goeree-Overflakkee zijn landbouwhavens. Maar Middelharnis is een voormalige vissershaven. Aan de haven ligt de Menheerse werf. Hier komt de maritieme geschiedenis tot leven.

De Menheerse werf is een **eeuwenoude scheepswerf**. Hier lieten de reders hun vissersschepen onderhouden. In het Flakkeese dialect betekent Menheerse Middelharnis. De werf is een belevenis voor jong en oud.

In het pakhuis bevindt zich het bezoekerscentrum. Wie de Menheerse werf bezoekt komt veel te weten over het water als vriend en als vijand. Monumenten eren de vissers en vissersschepen die op zee zijn gebleven. Onder meer een getijdetafel en speeltoestellen laten kinderen spelenderwijs kennismaken met de maritieme wereld van toen. Wat de werf nog interessanter maakt, is dat het een historische scheepswerf in vol bedrijf is. Hier liggen schepen op de helling om gerestaureerd te worden.

Vuurtoren

Vuurtoren Westhoofd in de duinen van Ouddorp is een blikvanger. De 56 meter hoge toren biedt een wijde blik op de Kop van Goeree, de zee, het Haringuliet en de Grevelingen. Een uitkijkpunt van jewelste.

De vuurtoren, een Rijksmonument, is na de Tweede Wereldoorlog gebouwd. De Duitsers vernietigden zijn voorganger op 5 mei 1945, de laatste oorlogsdag. De bemande vuurtoren was nooit opengesteld voor het publiek. De belangrijkste taak van het gebouw is immers van

Watersnood

De dijken zijn niet altijd afdoende geweest. Goeree-Overflakkee heeft diverse keren te maken gehad met overstromingen. Soms verdwenen hele polders in de golven. De laatste grote overstroming was de Watersnood van 1 februari 1953.

Wie het verhaal over de Ramp wil horen, kan zich in Stellendam, Nieuwe-Tonge/Battenoord of Oude-Tonge laten rondleiden door **watersnood-ambassadeurs**. Een indringende ervaring. Boeken kan via de VVV. In Stellendam en Ooltgensplaat markeren tegels in het wegdek de waterstand tijdens de Ramp. Deze Kunstkrumels vormen een wandelroute. Kinderen kunnen onderweg een rebus oplossen. De wandelingen door watersnoodgebied zijn op eigen houtje te lopen of, via de VVV, ook hier met een watersnoodambassadeur. Fietsen door het verleden kan ook: via de app Naar Toen.

Oude-Tonge is het zwaarst getroffen Flakkeese dorp. Daar bevindt zich een begraafplaats voor de slachtoffers.

Kunstkrumel

oudsher het bevorderen van de veiligheid van de scheepvaart. Als de toren open is kunt u onderweg naar boven of beneden exposities zien over het erfgoed op Goeree-Overflakkee, het omliggende duinlandschap en de geschiedenis van de vuurtoren en de omgeving.

De Toren in het stadje Goedereede, voorheen ook een vuurtoren, is te beklimmen. Hier is tevens een charmant museum gevestigd met onder andere een vuurtorenexpositie.

Goeree Overflakkee MIJN EILAND!

Rijk erfgoed op Goeree-Overflakkee

Bunkerroute

Bunkerroute

Niet ver van de vuurtoren is de bunkerroute. Het complex op de Punt bestaat uit zestien bunkers. Ze zijn tijdens de Tweede Wereldoorlog gebouwd door de Duitsers. Het bunkercomplex was een onderdeel van de Atlantikwall, de 'verdedigingsmuur' tegen de geallieerden.

Vijftien van de zestien bunkers vormen een compleet dorp met bunkers voor manschappen, munitie, proviand, water, enzovoort. Met hun geschut hielden de zeventig soldaten de monding van de Grevelingen in de gaten. De zestiende bunker is later neergezet. Deze Tobruk is opgegraven in Ouddorp en staat nu aan de weg om de ingang van de bunkerroute te markeren. Als een reclamebord.

De bunkers, die zestig jaar na de oorlog zijn uitgegraven, zijn te bezichtigen. De bewegwijzerde route is het hele jaar open. Bij elk gebouw staat een bord met informatie. Enkele keren per jaar is er een gids om het verhaal te vertellen.

Meer informatie:

www.geschiedenisvanzuidholland.nl
www.erfgoedlijngo.nl
www.uvugoeree-overflakkee.nl

Streekproducten

Naast het prachtige cultuurhistorische erfgoed heeft Goeree-Overflakkee nog veel meer te bieden. Culinair erfgoed bijvoorbeeld. Probeer eens streekproducten als Solaes-bier, boerenkaas (ook van de geitenboerderij) en vers aangevoerde Goereese vis en de Stellendamse garnaal.

Tip!

Kom fietsen en wandelen langs het erfgoed als de tulpen bloeien (eind maart-eind april). Informeer bij de VVV naar de bloeitijd!

TOP

Toeristisch Overstappunt

Een Toeristisch Overstappunt (TOP) is een ideaal startpunt voor iedereen die Goeree-Overflakkee wil verkennen. Wandelend of op de fiets. In Ooltgensplaat is een TOP op de parkeerplaats bij de kruising Havendijk en Dorpsweg, in Stellendam bij de buitenhaven.

Voordelen:

- Gratis en goed parkeren
- Suggesties voor wandel- en fietsroutes
- Veel extra toeristische informatie

Tip!

Flamingo's te zien rondom Battenoord vanaf oktober/november t/m maart/april. En het gehele jaar door bij Faunapark Flakkee in Nieuwe-Tonge. www.faunaparkflakkee.nl

Plattegrond Goeree-Overflakkee

Haven	huidige trambaan
Kerktoeren	voormalige trambaan
Museum	havenkanaal
Molen	

Tip!

Monster in de zomermaanden aan op een van de fiets-/wandelpontjes van het eiland vanaf Middelharnis, Stellendam, Ouddorp, Ooltgensplaat en Galathese haven of vaar mee met de Waterbus over het Haringuliet!

BooQI products are produced under license and are subject to design registrations and trademarks. © BooQI Media Solutions BV www.booqi.com call +31 (0)20 7163151 NO 28205/31